

Spôsoby varovania obyvateľstva

ČO MÁ KAŽDÝ VEDIETĽ

V zmysle zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

- **"VŠEOBECNÉ OHROZENIE"** - dvojminútovým kolísavým tónom sirén následne je doplnený slovnou – hovorenou informáciou. Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz **“VZDUŠNÝ POPLACH”**.
- **"OHROZENIE VODOU"** - šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom **"KONIEC OHROZENIA"** - dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Varovné signály a signál "KONIEC OHROZENIA" sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Každý druhý piatok v mesiaci sa o 12:00 hodine preskúšava prevádzkyschopnosť systémov varovania dvojminútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo tohto termínu informuje rozhlas!

Čo je potrebné urobiť, keď zaznie siréna?

- počúvať jej zvuk a tak zistiť, pred čím Vás varuje.

Vyhľadať čo najrýchlejšie úkryt, t. j.:

- ◆ Ak sa nachádzate v domácnosti - zhromaždite celú rodinu a byt neopúšťajte.
- ◆ Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, o deti bude postarané.
- ◆ Vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkaninami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- ◆ Uhaste otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- ◆ Sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riad'te sa podľa vysielaných pokynov.
- ◆ Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- ◆ Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- ◆ Čakajte doma na ďalšie pokyny.

Ako postupovať:

- keď zaznie siréna?
- pri úniku nebezpečných chemických látok?
- pri úniku nebezpečných biologických látok?
- pri obdržaní podozrivej zásielky?
- pri oznámení o uložení bomby, trhaviny, použití nebezpečnej látky, a pod.?
- pri útoku osôb so strelnými zbraňami?
- pri vzniku požiaru?
- v prípade povodne?
- pri ochorení zvierat?
- pri vzniku víchrice?
- pri dopravnej nehode spojenjej s únikom nebezpečných látok?
- pri úniku rádioaktívnych látok?
- v prípade zemetrasenia?

Ako postupovať pri úniku nebezpečných chemických látok?

- urýchlene opustite ohrozené miesto (vždy kolmo na smer vetra);
- ukryte sa čo najskôr v uzavretej miestnosti (ak je dostupný úkryt, tak v ňom);
- uzatvorte a utesnite okná, dvere a ďalšie otvory (vytvorenie izolovaného uzavretého priestoru);
- vypnite ventiláciu;
- uhaste otvorený oheň, vypnite plynové spotrebiče;
- sledujte vysielania v hromadných informačných prostriedkoch (rozhlas, televízia);
- riad'te sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko;
- pripravte si evakuačnú batožinu;
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany osôb (na ústach a nose si pridržte navlhčenú poskladanú tkaninu);
- telefonujte len v súrnom prípade (nezaťažujte telefónne linky);
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým, starším osobám, osobám neschopným pohybu, postarajte sa o deti bez dozoru;

Ďalšia strana

Ako postupovať pri úniku nebezpečných chemických látok?

- nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a uzatvorte ich;
- zachovajte pokoj a rozvahu;
- budovu opustite len na pokyn;
- ak ste mimo budovu, vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy (ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte ukrytie v budovách a postupujte, ako pri pobyte v nich);
- čakajte na ďalšie pokyny.

Nikdy sa neukrývajte do pivníc a terénnych nerovností (priehlbiny, jamy, priekopy a pod.) nakoľko väčšina plyných chemických látok je relatívne ťažšia ako vzduch!!!

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri úniku nebezpečných biologických látok?

- postupujte tak ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky;
- **chráňte sa pred preniknutím alebo zanesením nákazy do organizmu:** dôsledne dodržiavajte karanténne hygienické, protiepidemické a protiepzootické opatrenia;
- sledujte informácie o situácii poskytnuté miestnou samosprávou a štátnou správou;
- nepoužívajte vodu z neznámych zdrojov;
- pripravte si vodu pomocou chemických dezinfekčných prostriedkov alebo prevarením;
- udržiajte čistotu tela i za nepriaznivých podmienok;
- zbytočne sa nedotýkajte podozrivých predmetov;
- pri známkach ochorenia ihneď vyhľadajte zdravotnícku pomoc (podozrenie z ochorenia hláste orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany);
- pravidelne kontrolujte telesnú teplotu;
- obmedzujte pohyb mimo budovu alebo ju opúšťajte iba na nevyhnutnú dobu (napr. nákup základných životných potrieb);

Ďalšia strana

Ako postupovať pri úniku nebezpečných biologických látok?

- priebežne uskutočňujte v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch;
- dodržujte pokyny zdravotníkov a pracovníkov hygienickej služby.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri obdržaní podozrivej zásielky (list, balíček, ...)?

Identifikačné znaky podozrivej zásielky:

- veľa známok na obálke;
- neznámy odosielateľ;
- nesprávne napísaná adresa, nesprávne tituly a oslovenie adresáta;
- uvedené tituly, ale žiadne meno a priezvisko;
- gramatické chyby, neuvedená spätočná adresa;
- olejové alebo farebné škvrny, podozrivý zápach;
- vyššia hmotnosť listu;
- tvarovo nesúmerná alebo nerovná obálka, vyčnievajúce drôty alebo kovové fólie;
- veľa zabezpečovacieho materiálu, ako lepiace pásky, nálepky a pod.;
- veľa nápisov a označení, farebne a tvarovo pútavých nálepiek s textom alebo obrázkami;
- označenie na obálke ako „Dôverné“, „Do vlastných rúk“ alebo „Osobné“;
- odlišné miesto odoslania na spätnej adrese od miesta odoslania na pošte.

Podozrivé materiály a zásielky sa vo väčšine prípadov vyznačujú kombináciou viacerých identifikačných znakov.

[Ďalšia strana](#)

Ako postupovať pri obdržaní podozrivej zásielky (list, balíček, ...)?

Postup manipulácie s podozrivou zásielkou:

- netriasť zo zásielkou, neotvárať a nevyberať obsah;
- uložiť ju do igelitového vrečka alebo iného vhodného obalu, popřípade zakryť;
- po vysypaní obsahu tento neutierať (nevíriť), ale okamžite zakryť fóliou, papierom, smetným košom a pod. a už neodkrývať;
- ak sa prášok dostal na odev, tento vyzliecť a ďalej s ním manipulovať podobne ako s podozrivou zásielkou;
- upozorníte nadriadeného o udalosti a nahláste na číslo tiesňového volania 112; 158; 150;
- vypnite ventiláciu, uzatvorte okná a dvere, opustite miestnosť, zabráňte vstupu do miestnosti iným osobám;
- umyte si ruky vodou a mydlom, pri kontaminácii odevu odporúčame osprchovať sa od hlavy nadol;
- označte miestnosť oznamom „**POZOR, PODOZRIVÁ ZÁSIELKA, NEVSTUPOVAŤ**“;
- vypracovať zoznam osôb, ktoré prišli do styku so zásielkou, prípadne boli v rovnakej miestnosti a tento odovzdať veliteľovi zásahu;
- po príchode zasahujúcich jednotiek správať sa podľa pokynov veliteľa zásahu;
- príslušná záchranná zložka od vás zásielku preberie a odvezie ju na overenie obsahu.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri útoku osôb so strelnými zbraňami?

Riadime sa heslom: **UTEČ! SCHOVAJ SA! BOJUJ!!!**

Názorne si to viete pozrieť na tomto linku: <https://www.youtube.com/watch?v=XxkZRze5Pd8>

UTEČ!

- Zisti, z ktorého smeru prichádza strelba či výkriky a **utekaj opačným smerom**.
- **Odhod' zát'až**.
- **Nasleduj dav**. Pokiaľ si vo verejnej budove nasleduj zamestnancov, tí najlepšie vedia, ktorým smerom je východ.
- Pokiaľ si v budove, **hľadaj označené núdzové východy**.
- Utekaj čo najďalej, **nezastavuj sa**, kým si nie si stopercentne istý, že si v bezpečí.
- Ak útočník strieľa, neutekaj rovno, ale **kl'učkuj**. Útočníkovi sa ťažšie strieľa na pohyblivý cieľ.

Pokiaľ sa nedá utiecť, **SCHOVAJ SA!!!**

Ďalšia strana

Ako postupovať pri útoku osôb so strelnými zbraňami?

SCHOVAJ SA!

- Ak si v miestnosti, **zabarikáduj dvere**. Do miestnosti nevpusti nikoho, kým si nie si stopercentne istý, že je koniec.
- Ak si na voľnom priestranstve, hľadaj **nepriestrelné zábrany** (betónové steny, hrubé stĺpy, mohutný strom).
- Schovaj sa tak, aby ťa útočník nevidel alebo sa k tebe nevedel dostať (ideálne oboje).
- **Vypni zvonenie** na telefóne, **nevydávaj zvuky**.
- Pri výbere úkrytu sa neunáhli – keď sa schováš zle, bude ťa to stáť život.
- Pokiaľ vieš, že tvoj úkryt bude odhalený (počuješ prichádzať útočníka), priprav sa na boj.

Pokiaľ nie je v blízkosti žiadny vhodný úkryt, **BOJUJ!!!**

Ďalšia strana

Ako postupovať pri útoku osôb so strelnými zbraňami?

BOJUI!

- Útočník nepočíta s tým, že sa obeť budú brániť. **Moment prekvapenia** hrá v tvoj prospech.
- Pokiaľ je to možné, nájdi si pred bojom **taktický úkryt**, odkiaľ útočníka prekvapíš.
- Keď sa rozhodneš bojovať, **musíš ísť s maximálnym nasadením a brutalitou**.
- Ak máš pri sebe **zbraň**, neváhaj ju použiť.
- Ak zbraň nemáš, použi **akýkoľvek vhodný predmet** (hasiaci prístroj, kovovú tyč, dlažobnú kocku, stoličku, atď.).
- **Útoč na hlavu**, oči, iné slabé miesta útočníka!
- Cieľom je **odzbrojiť útočníka, zneškodniť ho** – vyraziť mu z ruky zbraň, zložiť ho na zem, znehybniť.

Keď si v bezpečí, **VOLAJ LINKU 158** a podaj čo najpodrobnejšie informácie o útoku!!!

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri oznámení o uložení bomby, trhavy, použití nebezpečnej látky, a pod.?

- v prípade nálezu podozrivého predmetu (obálka, balíček, ...) okamžite oznámte túto skutočnosť na číslo tiesňového volania 112 alebo 158 ako aj svojmu nadriadenému;
- nedotýkajte sa podozrivého predmetu;
- otvorte okná a dvere;
- zatiahnite záclony, závesy alebo žalúzie;
- na výzvu opustite budovu a nasledujte evakuovaných do vyhradených priestorov, vezmite si so sebou všetky osobné veci;
- počkajte na ďalšie inštrukcie bezpečnostných zložiek riadiacich akcií;
- pokiaľ bolo anonymné oznámenie o uložení bomby alebo trhavy v budove, v ktorej sa nachádzate, opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto miesta.

V žiadnom prípade sa nezdržujte v blízkosti možného ohrozenia i napriek tomu, že vaša zvedavosť, čo sa bude v najbližších minútach diať, vás núti zostať v blízkosti nebezpečného miesta!!!

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri vzniku víchrice?

- keď nemusíte, nevychádzajte z domu;
- nezdržiavajte sa na voľných priestranstvách;
- nezdržujte sa pri labilných prekážkach;
- zatvorte a zabezpečte okná a dvere;
- odložte z dvorov voľne položené predmety;
- nepúšťajte von deti;
- zabezpečte domáce zvieratá;
- neparkujte motorové vozidlá pod stromami a pri chatrných budovách;
- s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdite po otvorených veterných plochách.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri dopravnej nehode spojenjej s únikom nebezpečných látok?

- odstavte motorové vozidlo tak, aby ste neblokovali celú pozemnú komunikáciu;
- zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor (v prípade dosahu pôsobenia nebezpečnej látky);
- chráňte si dýchacie cesty prostriedkami improvizovanej ochrany (vreckovkou, šatkou, ...);
- v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému vozidlu, z ktorého uniká nebezpečná látka (neohrozujte svoj život);
- čo najskôr oznámte nehodu na čísle tiesňového volania 112;
- nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré ňou boli kontaminované;
- po príchode záchranárov sa riad'te pokynmi veliteľ'a zásahu alebo polície.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri ochorení zvierat (epizoócie)?

- zabezpečte izoláciu chorých osôb a zvierat;
- zamedzte ich styk s ostatnými obyvateľmi a zvieratami;
- určte zdroj nákazy (napr. nesprávne uložený odpad);
- obmedzte pohyb osôb mimo priestoru nákazy (zaistite karanténu);
- zabezpečte preventívne očkovanie a podávanie antibiotík (profylaxia);
- vykonajte hygienickú očistu zasiahnutých osôb ako aj záchranných jednotiek;
- vykonajte dezinfekciu, deratizáciu, dezinsekciu (ničenie mikroorganizmov, hlodavcov, hmyzu);
- zabezpečte ekologickú likvidáciu uhynutých zvierat.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri úniku rádioaktívnych látok?

- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch), pokiaľ možno na opačnej strane od prípadného jadrového zariadenia;
- ak ste na otvorenom priestranstve, okamžite vyhľadajte najbližší dom.

V prípade, že ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v dobe, než ste sa ukryli, potom:

- pred vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do nepriepustného obalu a nepoužívajte ich;
- dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite oči, ústa, vyčistite si nos a uši;
- ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň;
- zdržiavajte sa v stredových miestnostiach domu na prízemí alebo v suteréne (miestnosť s minimálnym počtom okien);
- uzatvorte a utesnite okná a dvere;
- vypnite ventiláciu a utesnite ďalšie otvory;
- sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch;
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela;

Ďalšia strana

Ako postupovať pri úniku rádioaktívnych látok?

- pripravte si evakuačnú batožinu;
- jódové prípravky (tablety jodidu draselného) a prostriedky individuálnej ochrany vám budú v prípade potreby vydané aj s inštrukciou použitia (použitie až na základe verejnej výzvy);
- zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do igelitových (alebo aspoň do papierových) obalov a uložte ich do chladničky, mrazničky alebo komory;
- nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a uzatvorte ich;
- čakajte na ďalšie pokyny;
- ukrytie alebo evakuáciu urobte až na základe pokynov záchranárov alebo po oficiálnom vyhlásení;
- budovu opustite len na pokyn.

Nepožívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu!!!

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať v prípade zemetrasenia?

Pred zemetrasením je potrebné:

- pripraviť si prenosné rádio, baterku a lekárničku;
- naučiť sa základy prvej pomoci;
- poznať hlavné uzávery elektriny a plynu;
- neukladať na police a skrine ťažšie predmety, ťažší nábytok oprieť o steny;
- dohodnúť si spôsob kontaktu s členmi rodiny, príbuznými, na pracoviskách a školách počas zemetrasenia.

Počas zemetrasenia je potrebné:

- pri pobyte v budove ostať vo vnútri;
- pri pobyte mimo budovy zostať vonku, najviac zranení býva pri panickom úteku z domov alebo do úkrytov;
- zachovať rozvahu, pomáhať deťom, susedom, starším osobám, invalidom, chorým a zraneným;
- v budove rýchlo vyhľadať vhodné miesto, postaviť sa k opornému múru alebo pod dvere, ale nikdy nie k oknu;
- ukryť sa pod stôl a v továrňach pod najbližší odolný predmet;
- nevstupovať do výťahu a na schodište;

Ďalšia strana

Ako postupovať v prípade zemetrasenia?

- vonku sa zdržiavať čo najďalej od elektrického vedenia, stromov, pomníkov atď.;
- nezostávať v úzkych uliciach, v nevyhnutných prípadoch hľadať ochranu pod najbližšou bránou pod portálom;
- nepoužívať otvorený oheň, existuje nebezpečenstvo výbuchu plynu a následného požiaru;
- pri jazde v dopravnom prostriedku okamžite zastaviť na otvorenom priestranstve a nevystupovať počas trvania otrasov.

Po zemetrasení je potrebné:

- opatrne opustiť budovy a iné objekty narušené otrasmi, pri prechádzaní týmito objektmi hrozí nebezpečenstvo zrútenia jednotlivých častí stavieb;
- poskytnúť prvú pomoc sebe i iným zraneným, starším alebo chorým osobám, deťom a invalidom, dodržiavať zásady zvýšenej hygieny, aby sa zabránilo rozširovaniu nákazlivých chorôb;
- nezdržiavať sa pod hrádzami vodných nádrží, v údoliach a okolí potokov a riek, kde môže dôjsť k ich rozvodneniu a pretrhnutiu hrádzí;

Ďalšia strana

Ako postupovať v prípade zemetrasenia?

- skontrolovať rozvody plynu, vody a elektriny, pri poruche rozvodov uzavrieť ich príruby, otvoriť okná a opustiť budovu, mimoriadnu starostlivosť venovať miestam, kde hrozí nebezpečenstvo úniku alebo vzniku nebezpečných škodlivín, toxických, biologických, rádioaktívnych, výbušných a iných látok ohrozujúcich životy ľudí a životné prostredie;
- každý požiar hasiť dostupnými prostriedkami vždy s ohľadom na stav hasených objektov, organizačnými a ďalšími pokynmi, opatreniami zabrániť rozširovaniu požiaru a riadiť sa pokynmi príslušníkov požiarnych útvarov;
- zabezpečiť trvalý dozor pri používaní otvoreného ohňa, pri opakovaných otrasoch zemského povrchu môže dôjsť v podmienkach poškodených komunikácií a rozvodov plynu k rozsiahlemu požiaru;
- nepodliehať panike, sledovať správy, pokyny a informácie vysielané v rozhlase, riadiť sa pokynmi;
- aktívne spolupracovať s orgánmi podieľajúcimi sa na záchranných prácach;
- nepoužívať zbytočne telefóny mobilných a pevných sietí na vybavovanie osobných záležitostí a prežitých dojmov, vo svojom záujme uvoľniť telefónne spojenie pre urýchlené spojenie záchranárov, zdravotníkov, hasičov, a pod.;

Ďalšia strana

Ako postupovať v prípade zemetrasenia?

- na pitie používať výhradne vodu prevarenú alebo pochádzajúcu zo zaručene bezpečného zdroja;
- na núdzové ubytovanie používať stan alebo jednoduchý prístrešok s ľahkou konštrukciou v dostatočnej vzdialenosti od vysokých budov a objektov hroziacich pádom alebo zrútením;
- na evakuáciu alebo pomoc príbuzným nepoužívať vlastné auto, aby sa predišlo dopravným zápcham a aby komunikácie boli uvoľnené pre dopravné prostriedky záchranárov, hasičov, zdravotníkov a ostatných účastníkov záchranných prác;
- pri pátraní po osobnom majetku v troskách budov sa nevyhnutne podriaďovať rozhodnutiu orgánov riadiacich záchranné práce;
- v prípade nariadenej evakuácie alebo premiestnenia do iného objektu vziať so sebou pitnú vodu, potraviny, lieky, baterku, prenosný rádiový prijímač, mobilný telefón, dôležité dokumenty a vhodný odev.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri vzniku požiaru?

- zistený požiar ohláste bez zbytočného odkladu na číslo tiesňového volania 112 alebo 150;
- ak je to možné, požiar uhasťte alebo spravte nutné opatrenia k zamedzeniu jeho šírenia;
- uzavrite prívod plynu;
- podľa možností vyveďte do bezpečnej vzdialenosti ľudí a zvieratá, vynesťte cenné veci;
- uvoľnite prístupové cesty záchranným zložkám;
- nekomplikujte činnosť záchranným zložkám po ich príchode na miesto zásahu;
- na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa jednotky požiarnej ochrany poskytnite vecnú alebo osobnú pomoc.

Späť na: **Ako postupovať**

Ako postupovať pri vzniku povodne?

V prípade kritického nedostatku času:

- zanechajte akékoľvek činnosti a rýchlo sa odoberte na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto.

Pokiaľ máte dostatok času:

- vypnite alebo uzatvorte hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu;
- vybavenie domácností premiestnite do vyšších poschodí;
- uzatvorte všetky okná;
- pripravte si evakuačné vozidlo pre prípad krízovej situácie;
- pripravte si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2 až 3 dni;
- zoberte si nepremokavú obuv a odev;
- odstráňte látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.);
- informujte svojich susedov;
- pripravte evakuáciu zvierat;

Ďalšia strana

Ako postupovať pri vzniku povodne?

- pripravte si evakuačnú batožinu;
- dodržujte pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledujte pokyny v hromadných informačných prostriedkoch.

Späť na: **Ako postupovať**

Ked' potrebuješ pomoc v prípade ohrozenia, kontaktuj:

- Obvodné oddelenie policajného zboru Košice Sever:
tel. č. 09619/31755, email: ooke.sever@minv.sk

Späť na: **Ako postupovať**

